
Vývoj přijímání protektivních opatření během pandemie COVID-19

Tento dokument vznikl v rámci projektu Výzkum doby covidové a postcovidové

Výzkumná zpráva

Zpracovali:

Mgr. Matouš Pilnáček

Mgr. Martin Spurný

2023

Praha

Obsah

Shrnutí	3
1. Úvod	3
2. Škála přijímání protektivních opatření.....	4
3. Postup shlukování panelových dat.....	5
4. Analýza identifikovaných skupin	7
Literatura	14
Příloha č. 1 Korelační matice tetrachorických korelací škály protektivních opatření	14

Shrnutí

- Zpráva prezentuje analýzu protektivního chování v populaci během pandemie COVID-19.
- Ukazuje se sezónnost přijímání protektivního opatření.
- Klastrovou analýzou byly určeny dvě skupiny, se specifickou trajektorií protektivního chování během pandemie.
- V průběhu pandemie se v přijímání protektivních opatření mezi identifikovanými skupinami postupně prohluboval rozdíl.
- Protektivní chování je kromě samotné pandemie a vlivu času ovlivněno věkem, velikostí místa bydliště, důvěrou v ústavní instituce, postoji k opatření vlády a pocitu ohledně probíhající pandemie.
- Ukazuje se, že analyzovaný jev nemá významnější souvislost se vzděláním, pozicí na trhu práce, socioekonomickým statutem, nebo ekonomickou situací respondenta.
- Po podrobné analýze protektivního chování, lze v dostupných datech určit spíše slabší až středně silné prediktory nebo asociované ukazatele, které nevysvětlují více než 10 % variance, případně nejsou s jevem korelovány více než 0,4.

1. Úvod

Výzkumná zpráva prezentuje výsledky studie, která se zaměřila na vývoj protektivního chování v době pandemie koronaviru COVID-19 (dále pouze koronaviru) z longitudinální perspektivy. Pro tento účel jsme použili veřejně dostupná panelová data Život během pandemie. Analyzovaná data pokrývají období od března 2020 do listopadu 2021 a celkem se skládají z 33 vln opakovaných dotazování stejných respondentů. Data tak představují zcela unikátní zdroj dat pro analýzu chování obyvatel během pandemie. Výsledky jasně ukazují, že v průběhu pandemie došlo ve společnosti k postupné polarizaci přijímání opatření.

Výzkum Život během pandemie (ŽBP) je projektem společnosti PAQ Research. Jde o dotazníkové šetření, v rámci kterého byla v pravidelných intervalech během pandemie COVID-19 dotazována stejná skupina respondentů. Výzkum je prováděn na internetovém opt-in panelu a je kvótně reprezentativní pro dospělou populaci ČR. Vzhledem k tomu, že dotazování ovšem probíhalo pouze online formou, jsou závěry pro populaci nad 55 let spíše orientační. Podrobnější informace a základní výsledky lze najít na stránkách projektu <https://zivotbehempandemie.cz/>. Tyto výstupy ovšem prezentují pouze výsledky jednotlivých měření a nevyužívají plně zásadní výhodu dat – opakované měření stejných respondentů po celou dobu výzkumu. Právě longitudinální povahu ŽBP tato explorační studie využívá.

V následujícím textu je nejdříve představena škála přijímání protektivních opatření, její psychometrické vlastnosti a vývoj přijímání opatření v čase. Zadruhé prezentujeme výsledky klastrovacího algoritmu, který rozděluje respondenty do dvou skupin podle trajektorie přijímání protektivních opatření v průběhu času. V třetí části tyto skupiny charakterizujeme podle jiných proměnných v datovém souboru.

2. Škála přijímání protektivních opatření

Ve všech použitých vlnách ŽBP byla respondentům předložena otázka na přijímání individuálních protektivních opatření proti šíření koronaviru:

S ohledem na probíhající epidemii koronaviru, která preventivní opatření dodržujete?

1. Vyhýbám se lidem, kteří kašlou nebo kýchají
2. Vyhýbám se místům, kde je hodně lidí
3. Nosím roušku nebo respirátor
4. Omezuji osobní kontakt s lidmi (podávání ruky apod.)
5. Používám dezinfekci
6. Vyhýbám se lidem, kteří jsou v kontaktu s nakaženým člověkem
7. Vyhýbám se veřejné dopravě
8. Beru vitamíny na posílení imunity
9. Snažím se nesahat si do očí, úst nebo na nos
10. Častěji než obvykle si pečlivě myji ruce (tzn. vodou a mýdlem, alespoň 20 vteřin)
11. Pečlivě si myji ruce po kýchání nebo kašlání
12. Pečlivě si myji ruce po použití hromadné dopravy
14. Téměř nevycházím z domu
13. Žádné z výše uvedených opatření nedodržuji

Z věcného hlediska je důležité zmínit, že položky se zaměřují zejména na individuální opatření a nikoliv na opatření na celospolečenské úrovni. S ohledem na tento fakt je potřeba výsledky interpretovat.

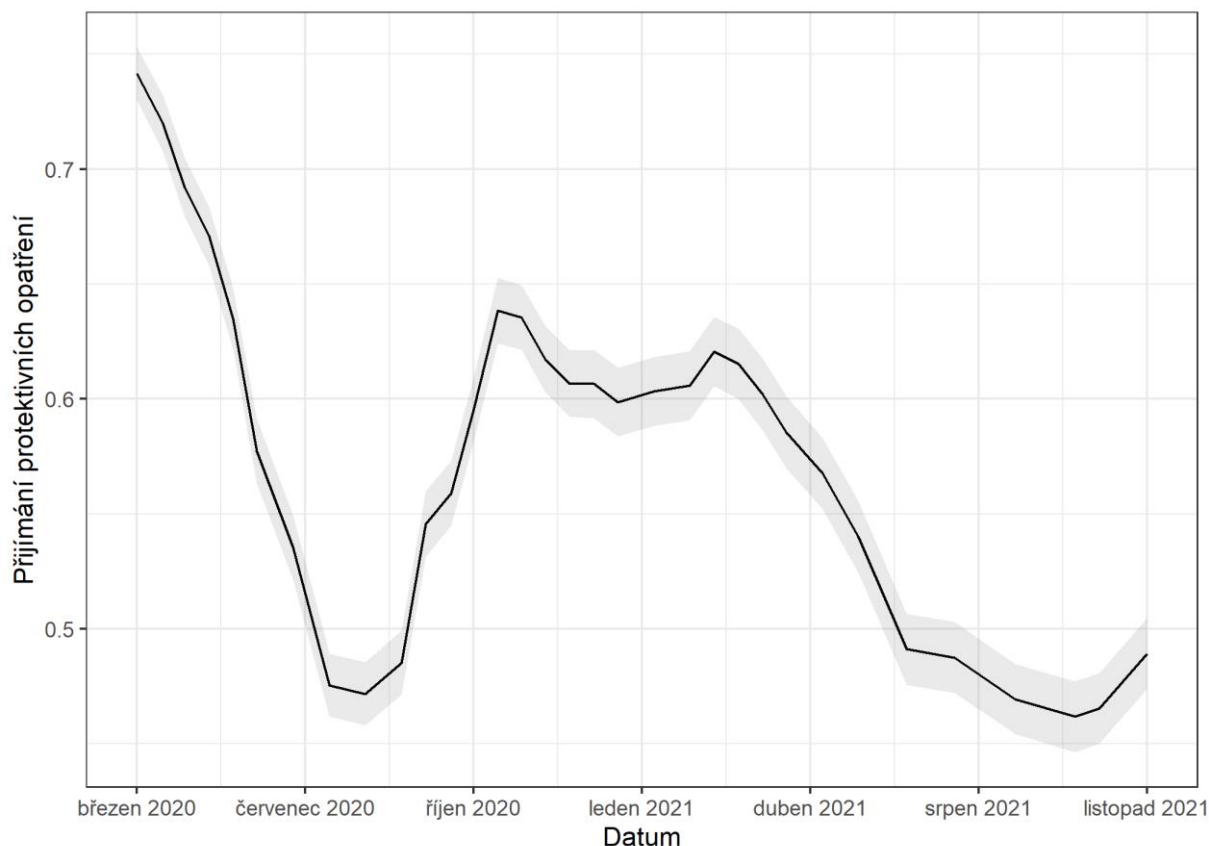
K dané baterii jsme přistoupili jako ke škále, která měří latentní tendenci přijímat protektivní opatření a provedli jsme proto její psychometrické vyhodnocení. Z baterie již před analýzou byla vyloučena položka 13 („Žádné z výše uvedených opatření nedodržuji“), která je pouze doplňujícím údajem. Korelační matice (příloha 1) ukazuje nižší souvislost položky č. 14 („Téměř nevycházím z domu“) s ostatními položkami a negativní korelaci položky 12 („Pečlivě si myji ruce po použití hromadné dopravy“) s položkou 7 („Vyhýbám se veřejné dopravě“). Přistoupili jsme proto k vyřazení položek 12 a 14 ze škály, abychom posílili její jednodimenzenalitu. Hodnota reliability škály dosahuje úrovně $\Omega = 0,92$ pro škálu s 13 položkami i pro zkrácenou škálu s 11 položkami. Jde tedy o vysoce reliabilní škálu. Konfirmační faktorová analýza potvrzuje silnou jednodimenzenalitu redukované škály (RMSEA = 0,58; CFI = 0,978).

Sada exploračních faktorových analýz a průměry odpovědí na položky pro jednotlivé vlny sběru dat ukazují, že struktura vztahů mezi položkami se v průběhu času příliš nemění. Významněji se mění pouze položka č. 3 („Nosím roušku nebo respirátor“), která má jinou povahu v létě 2020 oproti všem ostatním obdobím. Nicméně tuto položku považujeme za věcně velmi důležitou a proto ji ponecháváme ve škále. Explorační faktorová analýza tudíž nasvědčuje tomu, že výsledky škály jsou srovnatelné v čase. Exaktní test časové ekvivalence pomocí konfirmační faktorové analýzy ovšem nebyl vzhledem k množství srovnávaných vln (33) proveden.

Pro každého respondenta v každé vlně byla spočítána průměrná hodnota míry přijímání protektivních opatření. Rozsah indexu se pohybuje mezi nulou a jedničkou. Graf č. 1 ukazuje vývoj sledovaného indexu v čase. Nejvyšší hodnoty jsme u škály protektivních opatření zcela pochopitelně zaznamenali na začátku pandemie koronavirového onemocnění COVID-19, když termín druhé vlny sběru dat probíhal 30. 3. až 1. 4. 2020. Mezi vlnami 3 až 10 následoval výrazný soustavný pokles dodržování protektivních opatření (sběry dat od dubna do srpna 2020), když v 10 vlně dosáhl svého minima. V průběhu podzimu 2020 (vlny 12 až 15) míra dodržování stoupala, po mírném klesání ve vlnách 16 až 18 (listopad až prosinec 2020) se míra dodržování držela poměrně stabilně na podobných hodnotách až do konce zimy

po vlně 24 (březen 2021), v jarních a letních vlnách následuje postupný pokles na minimum (vlna 32 v termínu 27. 9. až 5. 10. 2021) srovnatelné s vlnou 10, a pak následuje opět mírný vzestup v posledních dvou podzimních vlnách za sledované období (říjen a listopad 2021).

Graf č. 1: Vývoj přijímání protektivních opatření v čase

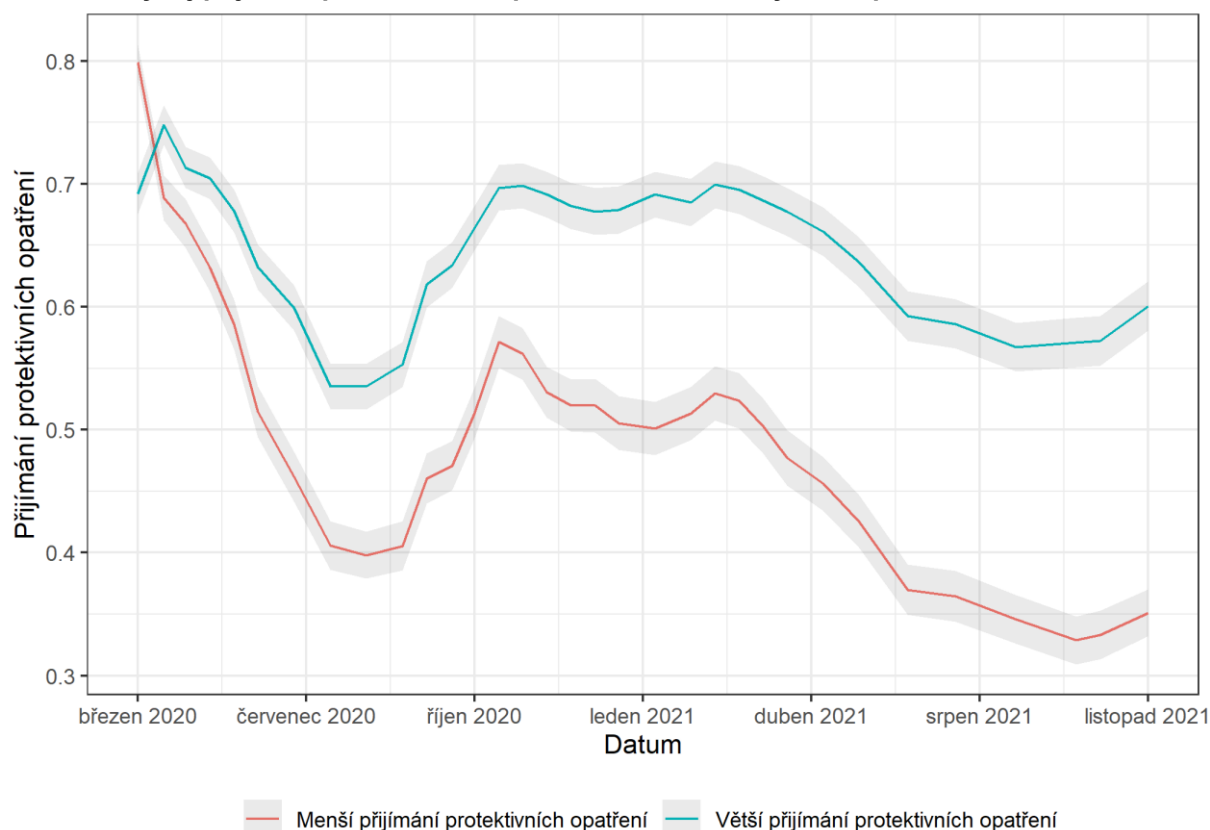

Poznámka: Škála přijímání protektivních opatření se pohybuje na rozsahu 0 až 1. Šedá oblast znázorňuje interval spolehlivosti na úrovni 95 %.

3. Postup shlukování panelových dat

Pro danou strukturu dat, kdy pozorujeme u každého individuálního případu trajektorii až 33 pozorování změn chování v čase vyjádřeného indexem na spojité škále 0 až 1 jsme se rozhodli pro redukci informace za využití statistické metody shlukování dat. Pro samotný výpočet jsme použili statistický software R s balíčkem CluMP, který provádí dvoukrokové shlukování panelových dat. V prvním kroku se transformují data podle skupiny normovaných charakteristik (průměrná trojúhelníková vzdálenost mezi dvěma sousedními měřeními, průměrná absolutní trojúhelníková vzdálenost, hodnota maximálního úhlu mezi spojnicí okrajových měření a spojnicí vnitřního bodu a prvního měření, průměr koeficientu růstu a podíl relativního počtu změn). V druhém kroku jsou transformovaná data shlukována pomocí Wardovy hierarchické shlukovací metody (Sobíšek, Stachová, & Fojtík, 2018). Za využití interní funkce z balíčku CluMP pro určení optimálního počtu shluků a při dalším pokusu nastavit algoritmus na výpočet na různé počty shluků jsme identifikovali dva hlavní shluky, průměrné hodnoty škály protektivních opatření pro tyto shluky jsou zobrazeny v grafu č. 2. První shluk je charakteristický větším přijímáním protektivních opatření ($n=1253$), druhý shluk je charakteristický postupně se snižujícím přijímáním protektivních opatření ($n=976$).

Graf č. 2: Vývoj přijímání protektivních opatření identifikovaných skupin v čase

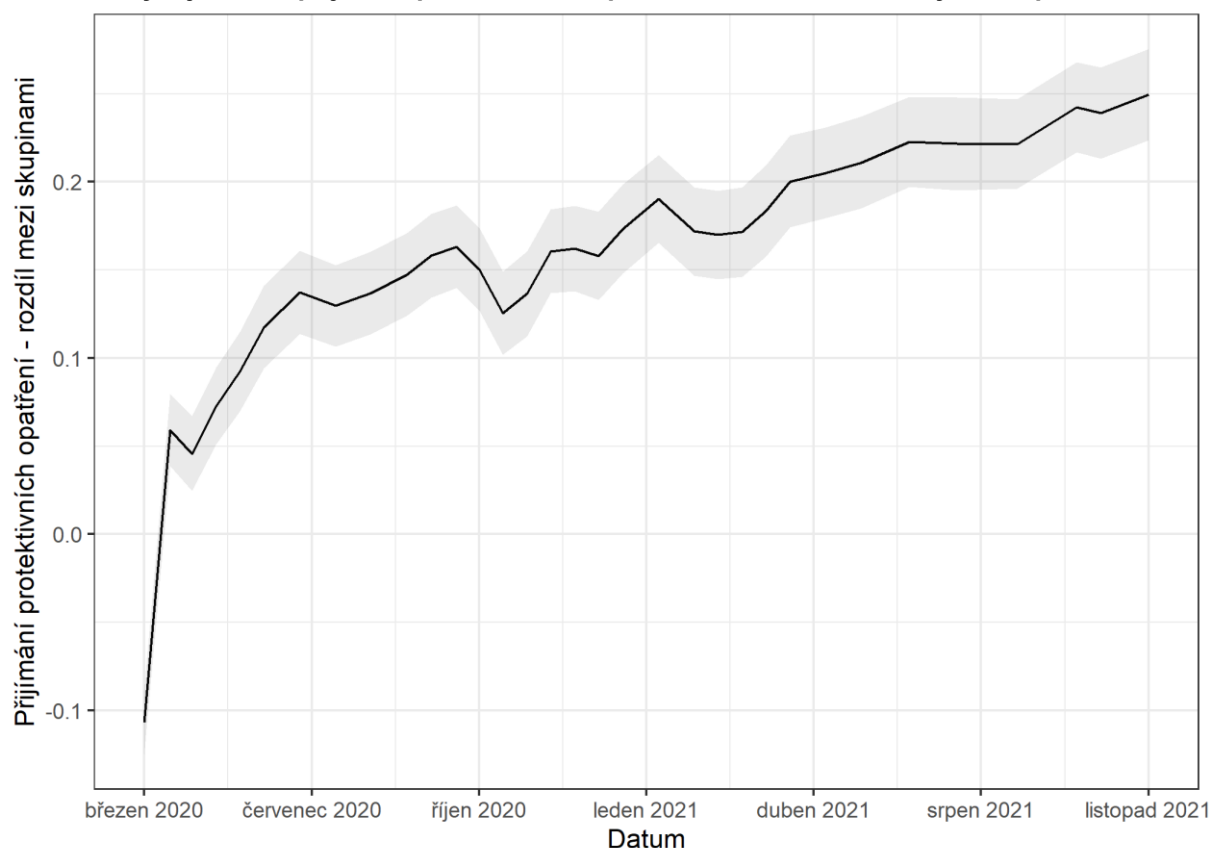

Poznámka: Škála přijímání protektivních opatření se pohybuje na rozsahu 0 až 1. Šedá oblast znázorňuje interval spolehlivosti na úrovni 95 %.

V grafu vidíme, že oba dva identifikované shluky v průběhu sledovaného období opisují velmi podobnou průměrnou trajektorii, když měly na začátku pandemie COVID-19 nejvyšší průměr dodržování protektivních opatření a začínají na srovnatelných hodnotách. Oběma shlukům v průběhu léta 2020 průměrná hodnota dodržování klesala a na podzim opět stoupala. Shluky se liší v tom, že první dodržoval opatření průměrně více než druhý, a pak také v tom, že se od sebe postupně více vzdalují, na škále protektivních opatření jde do sedmé vlny o rozdíl menší než 0,10 do osmnácté vlny menší než 0,15 a po dvacáté šesté vlně překračuje 0,2 (tedy pětinu možných hodnot škály). Druhý shluk také v druhém sledovaném letním období 2021 dodržoval opatření výrazně méně než v létě 2020 oproti prvnímu shluku, kterého se pochopitelně pokles dodržování také týkal, nicméně během druhého pandemického léta 2021 dodržoval opatření v průměru více než v prvním.

Rozdíl mezi průměrnou hodnotou přijímání protektivních opatření mezi oběma identifikovanými skupinami zachycuje graf 3. V období mezi březnem 2020 a červencem 2020 vidíme prudký nárůst o více než 0,1, tzn. o více než 10 % škály protektivních opatření. V dalším období sledujeme určité kolísání a při zohlednění intervalu spolehlivosti (v grafu zobrazený jako šedé podbarvení) vidíme, že přibližně během léta a podzimu 2020 se rozdíl mezi oběma skupinami statisticky významně neprohlubuje. Nicméně v dalším období do podzimu 2021 sledujeme další graduální nárůst rozdílu mezi skupinami, který končí na hodnotě 0,25 (věcně jde tedy o rozdíl o čtvrtinu celé škály).

Graf č. 3: Vývoj rozdílu přijímání protektivních opatření mezi identifikovanými skupinami v čase

Poznámka: Rozdíl mezi skupinami v přijímání protektivních opatření se pohybuje na rozsahu -1 až 1. Šedá oblast znázorňuje interval spolehlivosti na úrovni 95 %.

4. Analýza identifikovaných skupin

Rozdíl podle sociodemografických charakteristik mezi shluky se ukazuje jen v případě věku a velikosti místa bydliště – viz tabulku 1. Z hlediska pohlaví a vzdělání nesledujeme žádné statisticky ani jinak věcně významné rozdíly. První shluk spojený s vyšším přijímáním protektivních opatření je o něco starší, když ho tvoří necelé tři desetiny (28 %) starších 65 let, ve shluku s nižším přijímáním protektivních opatření je v nejstarší věkové kategorii méně než dvě desetiny (17 %) lidí. A naopak ve shluku s vyšším přijímáním je výrazně nižší podíl nejmladší věkové kategorie (9 %) než u shluku s nižším přijímáním (17 %). Z hlediska regionálních rozdílů bydlí ti s vyšším přijímáním protektivních opatření častěji ve větších městech nad 100 000 obyvatel (29 % oproti 23 %).

Dále jsme analyzovali, jestli je asociace mezi přijímáním protektivních opatření a ekonomickými proměnnými, které jsou v datech ŽBP přítomny. Prošli jsme měření napříč jednotlivými vlnami u otázky na hodnocení finanční situace respondenta v minulých dvou týdnech, dále jsme se dívali na tuto otázku pohledem, jestli se u jedné z identifikovaných shluků toto hodnocení v čase mezi vlnami nezhoršilo. Také jsme zjišťovali, jestli u jedné ze skupin není vyšší podíl exekucí (baterie otázek přítomná ve vlně 8). Také jsme se dívali na respondentovu pozici na trhu práce měřenou ve vlně 21, vyjádřenou klasifikací povolání CZ-ISCO08 a také na zjednodušený hierarchický socioekonomický status ISEI08 odvozený z klasifikace povolání. Ve všech těchto ekonomických proměnných jsme nenašli žádný významný rozdíl

a s určitou opatrností, tak můžeme konstatovat, že přijímání protektivních opatření proti COVID-19 nemělo během sledovaného období pandemie žádnou výraznější vazbu na ekonomické otázky.

Tabulka č. 1: Sociodemografické rozdíly mezi identifikovanými skupinami

		Populace	Shluk vyšší příjímání protektivních opatření	Shluk nižší příjímání protektivních opatření
Pohlaví	Muž	48 %	49 %	48 %
	Žena	52 %	51 %	52 %
Věk	18-29	13 %	9 %	17 %
	30-49	36 %	33 %	40 %
	50-65	28 %	30 %	26 %
	66 a více	23 %	28 %	17 %
Dosažené vzdělání	Základní	6 %	6 %	6 %
	Středoškolské bez maturity	35 %	36 %	34 %
	Středoškolské s maturitou	34 %	33 %	36 %
	Vysokoškolské	25 %	25 %	24 %
Velikost místa bydliště	obce do 4 999 obyvatel	30 %	28 %	33 %
	5 000 až 19 999 obyvatel	19 %	18 %	19 %
	20 000 až 99 999 obyvatel	25 %	25 %	25 %
	100 000 a více obyvatel	26 %	29 %	23 %

Poznámka: Statisticky významné rozdíly mezi skupinami jsou tučně zvýrazněny

Pokud se podíváme na přístup obou skupin k očkování, viz tabulka 2, najdeme očekávatelné rozdíly jak podle chování, tak podle postojů u dosud neočkovaných respondentů. Na konci sledovaného období byly v populaci téměř tři čtvrtiny (74 %) očkovaných, přičemž ve skupině s vyšším příjímáním protektivních opatření se nechaly očkovat celé čtyři pětiny (80 %), a ve skupině s nižším příjímáním přibližně dvě třetiny (67 %). Těm, kteří ve vlně 34 (listopad 2021) nebyli očkovaní, byla položena otázka, jestli by se nechali očkovat. Ve skupině s nižším příjímáním přibližně polovina (51 %) uvedla, že rozhodně ne, mezi těmi s vyšším příjímáním šlo přibližně o třetinu (34 %).

Tabulka č. 2: Rozdíly v očkování mezi identifikovanými skupinami

		Populace	Shluk vyšší příjímání protektivních opatření	Shluk nižší příjímání protektivních opatření
Už jste se nechal/a očkovat vakcínou proti koronaviru?	Ano	74 %	80 %	67 %
	Ne	26 %	20 %	33 %
Pokud by pro Vás byla zdarma k dispozici lékařsky ověřená a schválená vakcína proti covid-19, nechal/a byste se očkovat?	Rozhodně ano	2 %	4 %	1 %
	Spíše ano	11 %	14 %	10 %
	Spíše ne	21 %	23 %	19 %
	Rozhodně ne	44 %	34 %	51 %
	Neví	22 %	25 %	19 %

Poznámka: Tabulka je za údaje ŽBP z vlny 34. Otázka „Pokud by pro Vás byla zdarma k dispozici lékařsky ověřená a schválená vakcína proti covid-19, nechal/a byste se očkovat?“ byla dotazována jen na neočkovaných (n=582). Statisticky významné rozdíly mezi skupinami jsou tučně zvýrazněny

Při analýze proměnných, které mají potenciál vysvětlovat protektivní chování, jsme dále našli určité rozdíly z hlediska důvěry vybraným ústavním institucím České republiky. Výsledky jsou zobrazeny v tabulce 3. Ukazuje se, že o něco vyšší důvěra institucím – prezidentovi, vládě a poslanecké sněmovně – je u těch respondentů s vyšším přijímáním protektivních opatření. Věcně nejvýznamnější je rozdíl v důvěře vládě České republiky, když z těch s nižším přijímáním protektivních opatření, více než dvě pětiny (41 %) uváděly, že vládě rozhodně nedůvěřují, a mezi těmi s vyšším přijímáním je těch, co uvádějí, že rozhodně nedůvěřují méně než tři desetiny (29 %). Významné rozdíly o deset procentních bodů jsou také u odpovědí, spíše důvěřuje. Srovnatelný rozdíl je také v důvěře prezidentovi (v době dotazování tento úřad zastával Miloš Zeman), o něco menší rozdíl je pak u poslanecké sněmovny, kdy v kategorii odpovědí, rozhodně nedůvěřuje, sledujeme rozdíl o sedm procentních bodů.

Tabulka č. 3: Rozdíly v důvěře ve vybrané instituce mezi identifikovanými skupinami

		Populace	Shluk vyšší přijímání protektivních opatření	Shluk nižší přijímání protektivních opatření
Důvěra prezidentovi ČR	Rozhodně důvěřuje	11 %	13 %	8 %
	Spíše důvěřuje	19 %	21 %	17 %
	Spíš nedůvěřuje	18 %	18 %	18 %
	Rozhodně nedůvěřuje	45 %	41 %	50 %
	Neví	7 %	7 %	7 %
Důvěra vládě ČR	Rozhodně důvěřuje	5 %	6 %	4 %
	Spíše důvěřuje	24 %	29 %	19 %
	Spíš nedůvěřuje	29 %	30 %	29 %
	Rozhodně nedůvěřuje	35 %	29 %	41 %
	Neví	7 %	6 %	7 %
Důvěra poslanecké sněmovně ČR	Rozhodně důvěřuje	1 %	1 %	1 %
	Spíše důvěřuje	22 %	24 %	19 %
	Spíš nedůvěřuje	44 %	45 %	43 %
	Rozhodně nedůvěřuje	23 %	20 %	27 %
	Neví	10 %	10 %	10 %

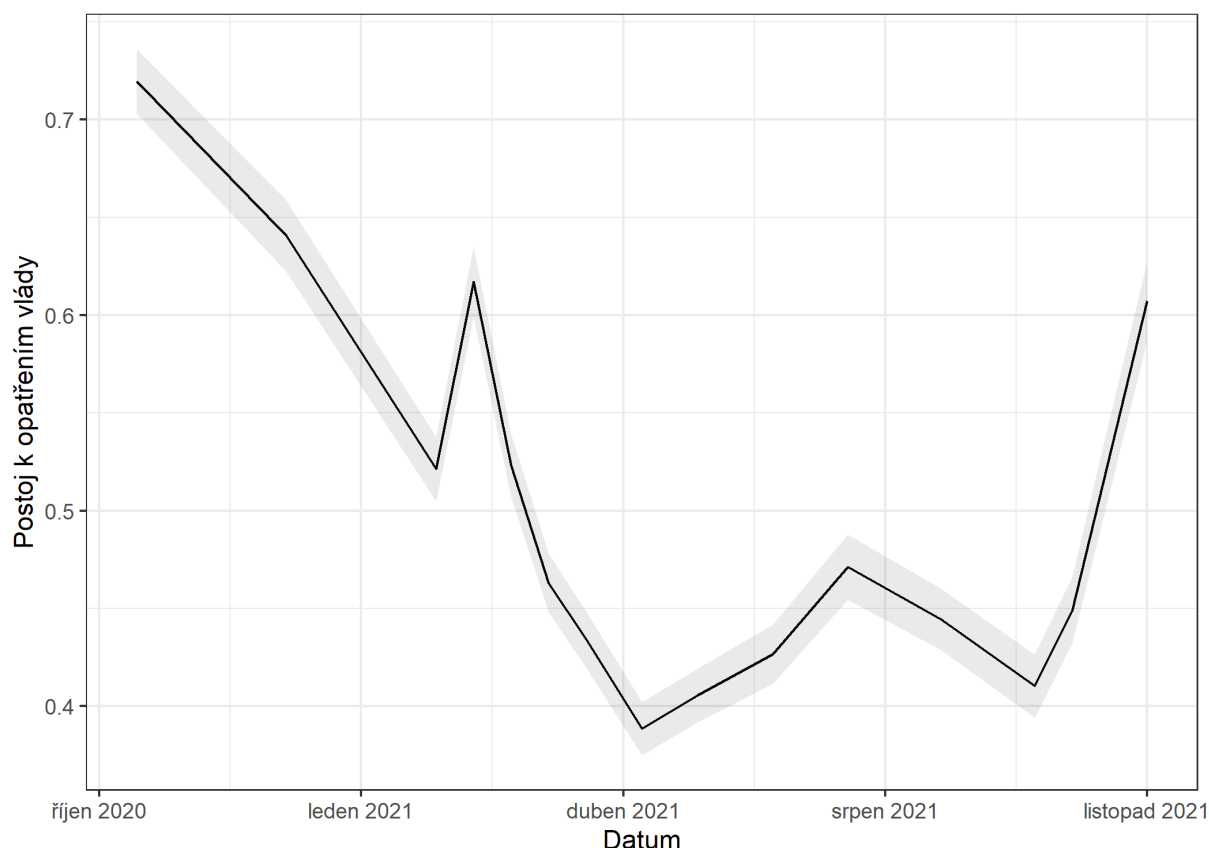
Poznámka: Tabulka je za údaje ŽBP z vlny 27. Statisticky významné rozdíly mezi skupinami jsou tučně zvýrazněny.

V ŽBP byla dále pokládána otázka „Jak by podle Vás měla vláda postupovat při řešení epidemie koronaviru?“ S možnostmi odpovědí:

1. Neměla by zavádět žádná opatření – nechat volný průběh
2. Měla by ponechat opatření, ale mírnější než v současnosti
3. Měla by ponechat současná opatření
4. Měla by zavést přísnější opatření

Škálu s hodnotami 1 až 4 jsme pro přehlednost upravili na hodnoty od 0 do 1, kdy 0 znamená, že by vláda neměla zavádět žádná opatření a 1 naopak, že by měla zavést přísnější opatření. Výsledky vývoje postojů k opatřením vlády jsou zobrazeny v grafu 4. Proměnná nebyla měřena stejně jako protektivní opatření od března 2020, ale až od října 2020. Zde vidíme nejvyšší podporu pro zavádění přísnějších opatření, podpora postupně klesala, přičemž nejnižší hodnoty dosáhla v dubnu 2021, s příchodem podzimu 2021 pak opět začala stoupat.

Graf č. 4: Vývoj postojů k opatřením vlády v čase

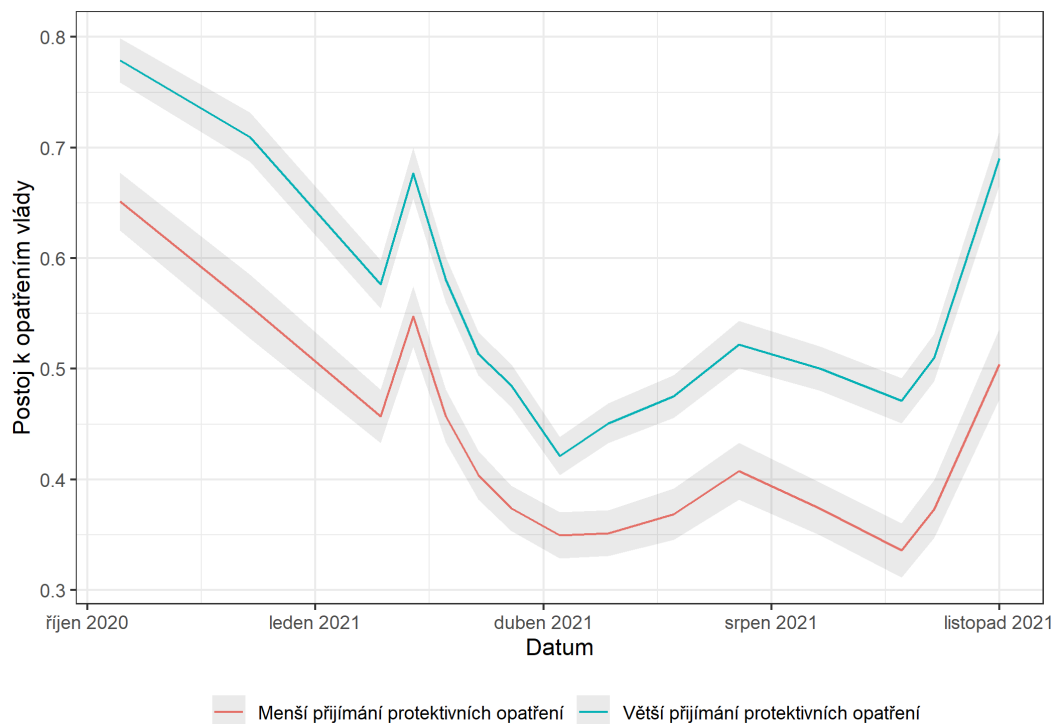

Poznámka: Postoje k opatřením vlády jsou upraveny na rozsah 0 až 1. Šedá oblast znázorňuje interval spolehlivosti na úrovni 95 %.

Graf 5 následně ukazuje jaký je vývoj postojů k opatřením vlády u obou identifikovaných skupin. Výsledky ukazují, že jsou mezi oběma skupinami významné rozdíly, když shluk s vyšší podporou přijímání protektivních opatření, je také ve vyšší míře pro zavádění přísnějších opatření při řešení epidemie koronaviru. Pokud bychom tento vztah chtěli vyjádřit korelací, jde přibližně 0,4 Pearsonova korelačního koeficientu mezi škálou protektivního chování a škálou postojů k vládě. Obě skupiny sledují v průběhu celého sledovaného období obdobnou trajektorii, rozdíl mezi skupinami je pak podrobněji zachycen v grafu 6. U postojů k opatření můžeme také sledovat určitou sezónnost jako v případě hlavního analyzovaného jevu, tedy protektivního chování. Podzim 2020, zima 2020/2021 a podzim 2021 mají vyšší hodnotu – tedy souhlasu se zavedením přísnějších opatření – oproti jaru a létu 2021.

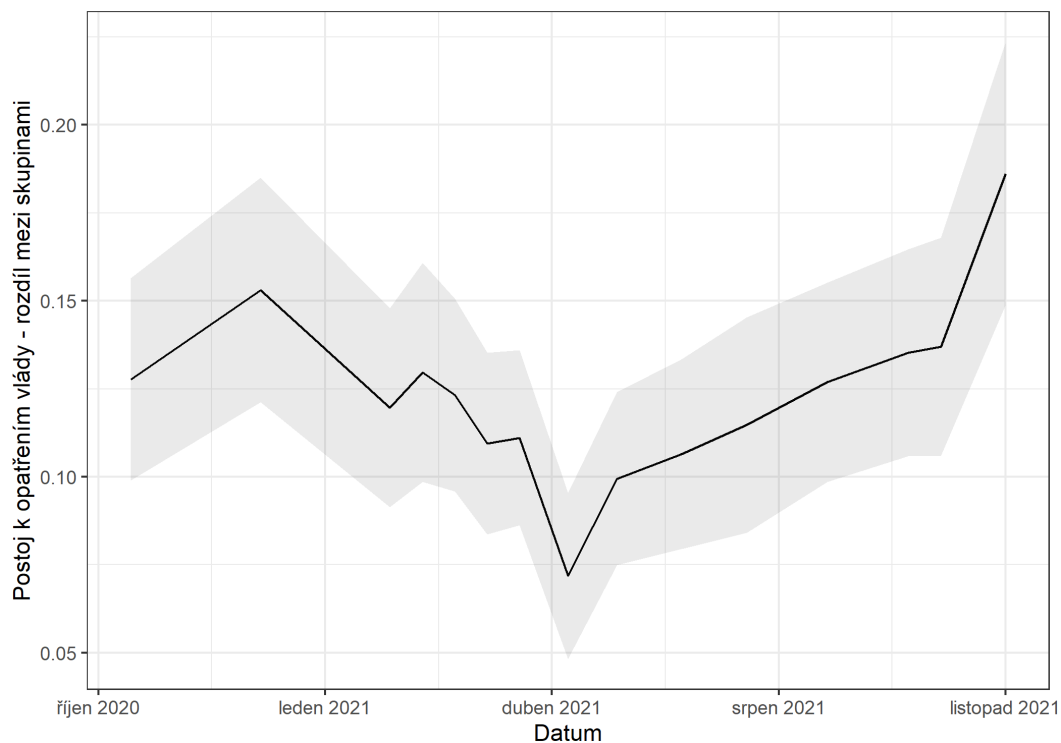
V grafu 6 pozorujeme rozdíl mezi průměrnou hodnotou postojů k opatřením vlády mezi oběma identifikovanými skupinami. Oproti rozdílu v protektivním chování, kde jsme pozorovali, čím dál větší postupné oddalování obou skupin, zde vidíme odlišný trend, v prvním období mezi podzimem 2020 a jarem 2021 rozdíl postupně klesá, v průběhu léta 2021 a podzimu 2021 pak stoupá. Pro interpretaci je také nutné zohlednit velikost škály, kdy se z hlediska srovnatelnosti stále pohybujeme na škále 0 až 1. Intervaly spolehlivosti ukazují, že statisticky významný rozdíl je mezi prvním maximem (2020) a létem (2021), a dále mezi létem (2021) a podzimem (2021) a jen ve dvou pozorováních překračuje 0,1 tedy desetinu celé škály. Jde tak věcně o výrazně menší rozdíl mezi skupinami než u protektivního chování.

Graf č. 5: Vývoj postojů k opatřením vlády u identifikovaných skupin v čase

Poznámka: Postoje k opatřením vlády jsou upraveny na rozsah 0 až 1. Šedá oblast znázorňuje interval spolehlivosti na úrovni 95 %.

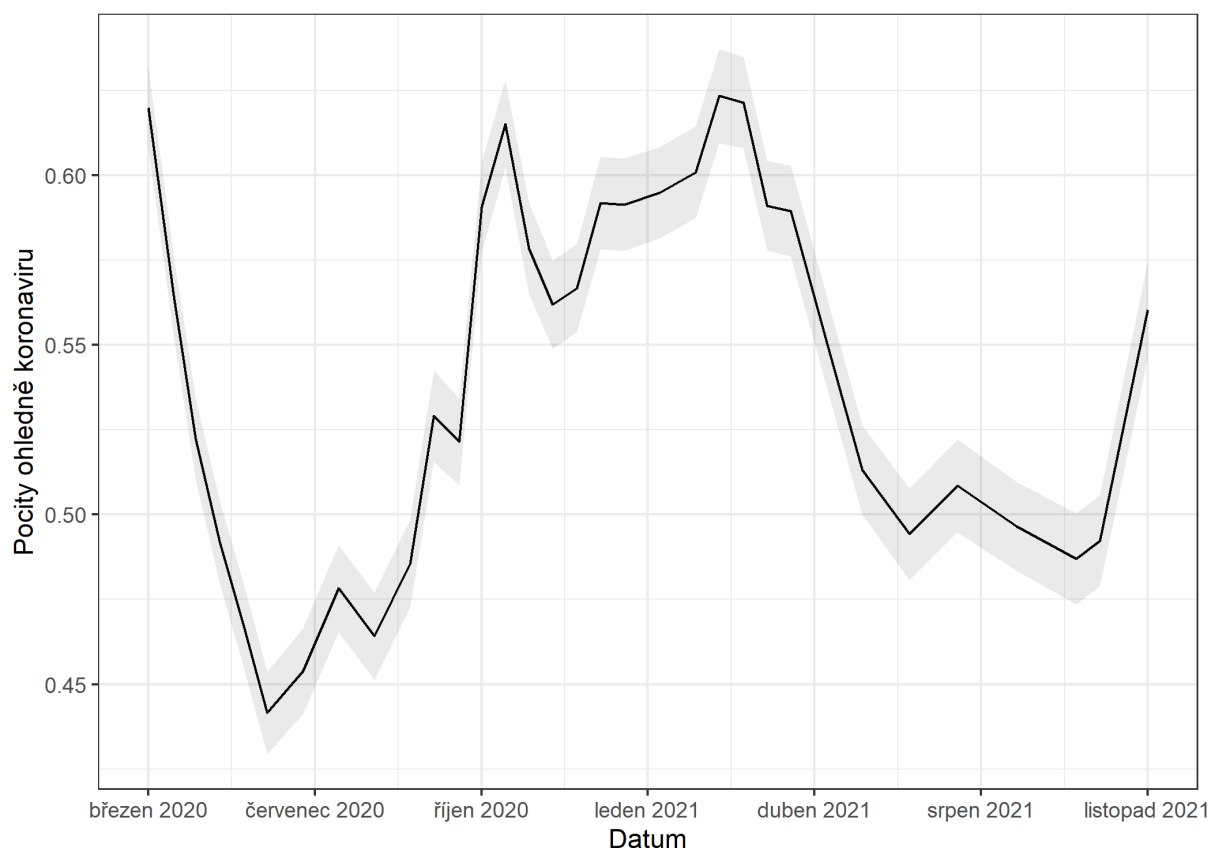
Graf č. 6: Vývoj rozdílu postojů k opatřením vlády mezi identifikovanými skupinami v čase

Poznámka: Rozdíly mezi skupinami v postojích k opatřením vlády se pohybují na rozsahu -1 až 1. Šedá oblast znázorňuje interval spolehlivosti na úrovni 95 %.

Jako další proměnnou, která je korelovaná s přijímáním protektivních opatření jsme identifikovali subjektivní pocity starostí z koronavirové pandemie. V ŽBP byla otázka pokládána ve znění: „Jaké jsou Vaše pocity ohledně probíhající epidemie koronaviru?: Jste?“. Respondenti na tuto otázku odpovídali na jedenáctibodové škále na ose velmi klidný až velmi ustaraný. Otázka byla pokládána od března 2020 do listopadu 2021. V grafu 7 vidíme vývoj těchto pocitů, a to opět na normalizované škále od 0 do 1. Přičemž hodnota 1 je rovna odpovědi velmi ustaraný a hodnota 0 je rovna odpovědi, že je respondent ohledně epidemie koronaviru velmi klidný. Sledujeme zde opět podobný vývoj s jasně naznačenou sezónností, když jsou v podzimních a zimních měřeních vyšší hodnoty než v jarních a letních.

Graf č. 7: Vývoj pocitů ohledně probíhající epidemie koronaviru v čase

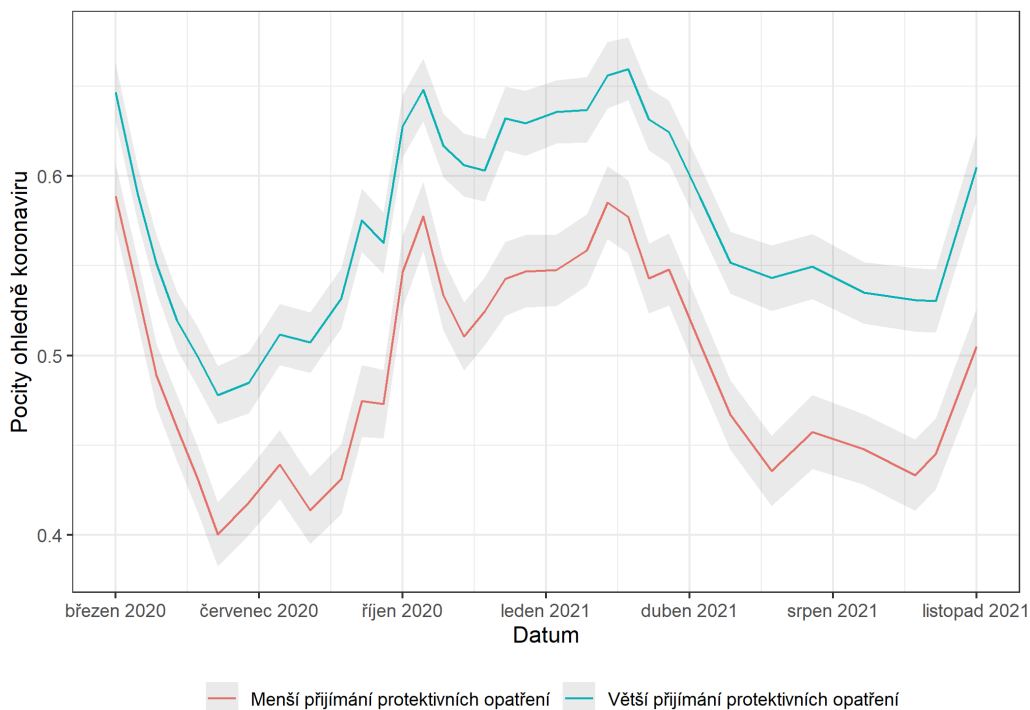

Poznámka: Pocity ohledně koronaviru jsou upraveny na rozsah 0 až 1. Šedá oblast znázorňuje interval spolehlivosti na úrovni 95 %.

Graf 8 následně ukazuje jaký je vývoj pocitů ohledně probíhající epidemie koronaviru u obou identifikovaných skupin. Výsledky ukazují, že jsou mezi oběma skupinami významné rozdíly, když shluk s vyšší podporou přijímání protektivních opatření, se také cítí více ustaraný z epidemie koronaviru než shluk s nižší podporou protektivních opatření. Pokud bychom tento vztah chtěli vyjádřit korelací, jde přibližně 0,3 Pearsonova korelačního koeficientu mezi škálou protektivního chování a škálou pocitů.

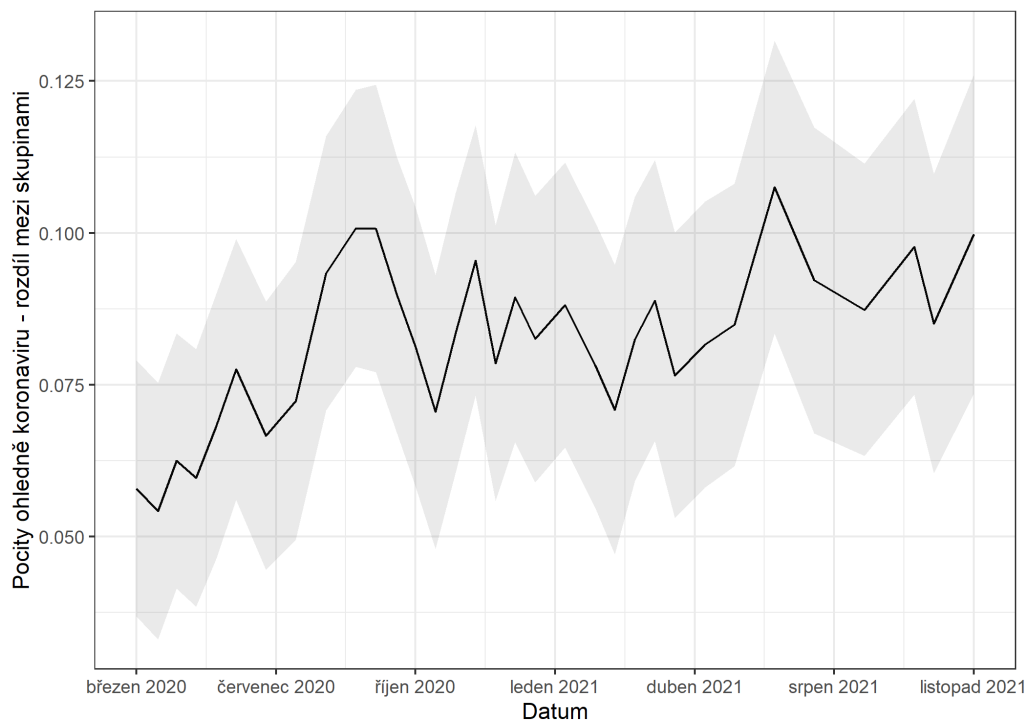
V grafu 9 pozorujeme rozdíl mezi průměrnou hodnotou pocitů ohledně probíhající epidemie mezi oběma identifikovanými skupinami. I přes naznačený trend postupného zvětšujícího se rozdílu mezi skupinami nemůžeme vzhledem k překryvům v intervalech spolehlivosti konstatovat, že jde o statisticky významný rozdíl. Ustaranost ohledně koronaviru tak sice významně charakterizuje popisované skupiny, ale jde spíše o konstantní souvislost v průběhu celého sledovaného období.

Graf č. 8: Vývoj pocitů ohledně probíhající epidemie koronaviru u identifikovaných skupin v čase

Poznámka: Pocity ohledně koronaviru jsou upraveny na rozsah 0 až 1. Šedá oblast znázorňuje interval spolehlivosti na úrovni 95 %.

Graf č. 9: Vývoj rozdílu pocitů ohledně probíhající epidemie koronaviru mezi identifikovanými skupinami v čase

Poznámka: Rozdíly mezi skupinami v pocitech ohledně koronaviru se pohybují na rozsahu -1 až 1. Šedá oblast znázorňuje interval spolehlivosti na úrovni 95 %.

Literatura

Sobíšek, L., Stachová, M., & Fojtík, J. (2018). Novel Feature-Based Clustering of Micro-Panel Data (CluMP). <https://doi.org/10.48550/ARXIV.1807.05926>

Příloha č. 1 Korelační matice tetrachorických korelací škály protektivních opatření

